

nosti biti še bolj popustljiva nasproti balkanski zvezi kakor prejšnja. Nadalje je prišla na dan zarota, katero so pripravljali turški princa Sabat Edin, Luci-beg in Sidki-beg. Izdelali so načrt, kako odstraniti sedanjo vlado. Naredila bi se vstaja, množica bi šla pred sultanovo palačo in zahtevala, da mladoturška vlada odstopi in se postavi pred vojno sodišče. Policija je prišla Sidki-bega, ki je ravno pisal naročilo za bombe. Drugi voditelji zarote so srečno ušli, le nekaj manj pomembnih, v zaroto zapletenih ljudi, se je posrečilo zgrabiti, ki se bodo izročili vojnemu sodišču. V takih razmerah ne more seveda Turčija nič boljšega storiti kot skleniti mir, kajti v Carigradu boj med dvema strankama, pred durmi Carigrada pa balkanski vojaki, v takem položaju ni upati na kake zmage.

Z bolgarskih bojišč.

Med bolgarskimi in turškimi četami zadnji čas ni prišlo do nobenega boja. Tudi poročila o novi veliki bitki pri Bulairju se niso potrdila. Odrin se obstrlejuje le v presledkih. Turki pa na bolgarske kroglice le redko odgovarjajo. Pri Cataldci miruje vsako bojevanje. Turške kakor tudi bolgarske čete, počivajo v svojih taboriščih. Bojevanje je splošno onemogočeno, ker je vsa ravnina pri Cataldci izpremenjena v močvirje. Premikanje čet, posebno konjenice in topništva, je onemogočeno. Na Galipoliju pa je zaporedoma 2 dni snežilo, tako, da leži tam snega nad meter visoko. Veliki sneženi viharji so zametli pota, da je četa onemogočeno skoro vsako večje premikanje. Sneg je zapadel tudi pri Cataldci in Odrinu. Poročila iz Odrina pravijo, da je vreme tam strašno slabo; sneg je visok do pasu, česar se ne spominjajo tudi najstarejši ljudje, da bi že kdaj tako bilo.

Kaj delajo Grki.

Pri Janini stoje Grki brez uspehov, kakor Črnogorci pred Skadrom in Bolgari pred Odrinom. Po nekaterih krajih Epira so se vršili majhni spopadi, o katerih Grki poročajo, da so za nje končali z zmago. V Atenah se je zbral državni zbor. Opozicija je sklenila, da sedaj ne bo delala vladi nobenih težav, ker je domovina v orožju za svojo čast in velikost.

Narodno gospodarstvo v Grčiji je vkljub vojski izborni. Vlagatelji nosijo pridno denar v hranilnice, obrestna mera se ni zvišala, morska trgovina se je celo povečala. Pri nas v Avstriji, katero vlada modri nemški narod, pa smo glede narodnega gospodarstva na robu prepaša.

Skadru na pomoč.

Srbi Črnogorcem pred Skadrom pridno pomagajo, da bi čim prej dosegli padeč skadrske trdnjave. Že dosežaj je pred Skadrom 15.000 mož srbske armade, ki se junaško bore na strani bratov Črnogorcev. Da se pospeši padeč Skadra, je srbska vlada, kakor se poroča iz Beograda, sklenila odposlati močen oddelek, obstoječ iz 30.000 mož artilerije preko Soluna na pomoč Črnogorcem pred Skader. Srbska armada se vkreca v Solunu na 50 grških parnikov in izkrcava v Draču, Baru in Medovi. — Ruski car Nikolaj je podaril iz svojega črnogorski vladi 375.000 pudov (mernikov) žita in 1.800.000 pudov moke. Črnogorci so sprejeli carjevo darilo z velikim veseljem.

Obstreljevanje Skadra se nadaljuje sicer se pa vrše le manjši spopadi s turško posadko. Črnogorci in Srbi čakajo, da izgine poveljenj, katere je prepravila velik del skadrske okolice, na kar bodo začeli z glavnim naskokom. Listi poročajo, da bo poveljnik srbskih čet pred Skadrom, general Popović, vpokojen, ker ga dolže, da je on kriv, da je pri zadnjih bojih za utrdbo Brdica imela srbsko-črnogorska armada tako velikanske izgube. Za poveljnika oblegovalne armade bo imenovan general Pojović. Del rezervistov III. vrste bo poslalo vojno poveljstvo na 3 tedenski dopust, da izvršijo pomladansko setev. — Kralj Nikita je izjavil, da je Črna gora pripravljena končati krvoprelitje, toda le tedaj, če se ji izroči Skader. Četudi druge države sklenejo poprej premirje s Turčijo, Črna gora toliko časa ne bo odložila orožja, dokler ne dobi Skadra. Za Skader se Črni gori ne zdi nobena žrtev prevelika. — Črnogorski odposlanec v Londonu, Popović, pa je izjavil angleškemu ministru Greyu: Skader je bil cilj črnogorsko-turške vojske. Posest te trdnjave je naravnost življenjskega vprašanja za Črno goro. Črna gora že 200 let preliva svojo kri za Skader in je vedno dokazala junaštvo in sposobnost za življenje. Če pa je že usojeno, da mora umreti, bo tudi ta udarec junaško prenesla.

Tujci v Odrinu.

Iz Carigrada se poroča, da prebiva v obleganem Odrinu močna avstrijska naselbina. Med vsemi drugimi naselbinami šteje avstrijska največ glav. V tej naselbini je skupno do 25 družin, ki štejejo kakih 100 oseb, katere so vsi avstro-ogrski podaniki. K temu se še prišteva 91 družin s 350—400 osebami, ki so pod varstvom Avstrije. Nemških podanikov je okrog 30; vsi so večinoma trgovci in inženjerji. Francoska naselbina šteje 40—50 glav ter pripadajo večinoma duhovniškemu stanu in izvršujejo v Odrinu učiteljski poklic. Italijanov je v Odrinu zelo malo. Rusov je 20, Angležev pa samo 5. Sukri-paša je naznapil v Carigrad, da so tujci zdravi.

Imeniten obed v Odrinu.

Za časa premirja se je med bolgarskimi in turškimi častniki pred Cataldco pripovedovalo to-le: Nekoga dne med premirjem je odrinski poveljnik Sukri-paša velel ustaviti carigradski vlak, v katerem se je med drugim vozil tudi 1 bolgarski zborni poveljnik in

več častnikov. Seveda so bili dokaj nemilo presenečeni, ko se je vlak na odrinski postaji ustavil. Toda adjutant Sukri-paše jih je pomiril in ljubeznjivo prosil, da bi šli na obed k Sukri-paši. Povabila ni bilo mogoče odbiti. Objed je bil sijajen; mize so se upogibale pod bogatimi jedmi in pijačami. Sredi mize pa je bil nasut cel kup lepe bele soli — glasna priča proti vestem, da v Odrinu primanjkuje soli. Po obilnem in veselem obedu je rekel Sukri-paša bolgarskim gostom, da naj le povedo svojemu generalnemu štabu vse, kar so videli v Odrinu. „Prav rad“, odgovori nato bolgarski general: samo to bi rad vedel, ali je bila ta lepa sol nabrana po celem Odrinu ali pa le v enem delu mesta? „Pravijo, da se je tej hudomušnosti najbolj smejal Sukri-paša sam.“

Naši rezervisti ob meji.

V goriškem „Novem Casu“ beremo toli zanimivo pismo slovenskega rezervista iz Teodo pri Kotoru: Spimo v lesenih barakah, ki so 16 metrov dolge in 4 metre široke. V vsaki baraki nas je po 50 mož. Lahko si mislite, kako življenje je notri v takem prostoru. Zvečer je velika rabuka za postelje in plahte. Ta je moja — ta ni moja — tu so uši, ali bom jaz tu kaj spal, kjer so uši? Nastane navadno tak neznošen prah, kakor v skednju, ko mlatijo snelljiv ječmen. Ko zatrobi k počitku, začnejo se silno dolge ure za vse in dolgo časa mine, predno zaspi vseh 50 mož. Eden kašlja, drugi kadi pipo, da se kadi po vsej baraki, eden preklinja Srbe, Črnogorce in Turke, ki so krivi, da moramo biti tukaj, drugi pa prav iskreno moli, da Bog obvaruje doma ženo in otroke. Se v sanjah se pogovarjajo s svojimi domačimi, ki so jih morali zapustiti. Se to naj vam povem. Ko vstanemo jutraj, najdemo navadno vsi svoje čevlje opljuvane, ker vsi smo prefrlajeni in močno kašljamo in pljuemo kar na sredo barake. O „dobrotah“ naše menaže ni niti omeniti treba, kako slaba je. Posebno hudo pa nam je bilo v noči od 13. do 14. februarja. Burja je razsajala tako, da se je bilo bati, da prevrne našo barako. Naša je bila sicer tako močna, da je vzdržala in kljubovala burji, a sosednja baraka se je okrog 4. ure zjutraj prevrnila. Vsi preplašeni smo vstali in hodili okoli kakor neumni, vendar se ni nič posebnega zgodilo. Okrog 10. ure prevrne vihar še eno barako, kjer so ležali bolniki. Tako je žalostno tukaj, kjer čakamo, sami ne vemo kaj.

Nemški častniki v turški armadi.

Večinoma vsi Nemci, z malimi izjemami, so bili že od začetka vojske na strani Turkov in so z njimi vred računali na zmage turškega orožja. Nemci pa so Turkom tudi dejanski pomagali. Znano je, da je v turški armadi mrgolelo nemških oficirjev. Nemci so se sploh obnašali v tej vojski skrajno grdo. Značilen je dogodek, o katerem je pripovedoval bolgarski oficir, ranjen v bitki pri Lüle-Burgasu. V bolgarskem vozu za ranjence je zasil v sosednjem vozu vzdihovati ranjenega „turškega“ oficirja: „Mein Gott, mein Gott!“ Obrne se proti njemu in ga pozdravi tudi nemški: „Servus Kamerad!“ Nемец se okrene ter vpraša: „Ali si ti tudi tukaj?“ — „Seveda“, mu veselo odgovori Bolgar. — „Kako pa vendar prideš sem?“ ga vpraša Nемец, ko zagleda njegovo bolgarsko uniformo. — „Jz enostavnega vzroka, ker sem spađam“, se je glasil odgovor. Tedaj se je še-le Nемец posvetilo v glavi, da ima opraviti z bolgarskim častnikom. Reče mu zato: „Poslušajte, Vi lahko govorite z Vašimi ljudmi, povejte jim, da sem jaz nemški oficir, naj mi dajo drug voz, naj lepše navnajo z menoj!“ Nемецka nesramnost ne pozna mej. Bolgar ga je zato tudi zavrnil: „Prijetelj, če želite avtomobil in električno razsvetljavo, zakaj niste ostali v Berlinu, zakaj ste prišli sem, kdo Vas je klical? Tudi jaz se moram zadovoljiti z vozom, katerega vlečejo bivoli. Če Vam ni prav, dobite lahko kroglo!“

Kako se Albanec maščuje.

Albanski vodja Bekir-beg, ki biva zdaj okoli Janine, je pred 3 leti umoril grškega škola v Horici. Grki so zdaj, da se maščujejo, vso njegovo rodbino spekli v neki peči. Bekir-beg je nato dne 11. februarja t. l. prosil janinskega poveljnika, naj mu da na razpolago nekaj albanskih prostovoljcev iz Janine, da Grke izenaadi. In res je Bekir-beg neki grški polk pri Losani ponoči napadel in ga tako potolkel, da je bilo okoli 1000 mrtvih.

Politični ogled.

— Državni zbor se snide danes v četrtek, dne 6. t. m. Na dnevnem redu še ni davčni načrt, ampak prvo čitanje krošnjarskega zakona in zakona o zapirani trgovini. Ker bo sedanji davčni načrt vendarle v prvi vrsti zašel premožnejše ljudi, zato se strahovito upirajo poslanci premožnejših slojev, da bi načrt postal kmalu zakon. Davčni odsek vsled tega še ni izgotovil posvetovanja. Na zvit način podpirajo kapitalistične poslance socialni demokratje. Saj vemo, da obstojajo med kapitalisti in voditelji socialnih demokratov tajne zveze, zato tudi socialni demokratje ne bodo nikdar kapitalistom izključali oči. Posebno se upirajo vsi kapitalisti in njihovi odkriti in prikriti prijatelji določiti, da oblasti smejo vpogledati tudi v trgovske knjige, ako sumijo, da se dohodki niso resnično pripoznali. Finančni uradniki namreč trdijo, da so bogataši veliko zakajevali in jih niso mogli za-

slediti. Ubogemu se itak vidi v žepu vsak krajaar, bogatašu pa se mora pogledati v knjige in blagajne. Sploh pa je opaziti, da so postali kapitalisti mnogo drznejši, odkar so pri zadnjih volitvah avstrijski narod toliko liberalcev in socijev poslali v državni zbor. V proračunskem pododseku za mornariško dobavo ljuto napadajo kapitalistični poslanci mornariško upravo, ker je naročila za zgradbo ladij potrebne stvari v inozemstvu, ker so ji ondotne trdke stavile za milijone cenejše ponudbe kot naše domače.

— Deželni zbori ne bodo zborovali pred jesenjo, ako se vladi posreči, da se bo začel državni zbor resno baviti z davčnimi predlogi, kakor hitro pridejo predlogi iz finančnega odseka. Potem bo vlada pustila zbornico o davčnih predlogih tako dolgo zborovati, da postanejo postava. Nato bi bil 1 mesec določen za delegacije, in potem se snide zopet zbornica. Deželni zbori bi na ta način prišli še-le jeseni do delovanja. Kajpada je sedanji politični položaj tako nesiguren, da se lahko razmere takoj izpremenijo in s tem tudi vladni načrti za delovanje zakonodajnih zastopov. Štajerski deželni zbor, kakor pravijo, ne bo razpuščen, ker krščanski socialci in nasprotniki Einspinnerjeve mladonemške stranke baje tega ne želijo. Toda treba se bo ozirati tudi na slovenske želje glede razpusta in zato je usoda štajerskega deželnega zbora še vedno negotova.

— Hrvaško vprašanje. V zadnjem skupnem ministrskem svetu so zastopniki avstrijske vlade zahtevali odločno, da se komisarjat na Hrvaškem z ozirom na boljše odnose, ki jih želi Avstrija zlasti s Srbijo, odpravi. Lukač pa je temu hudo nasprotoval in dejal, da je to notranje vprašanje Ogrske. Izjavil je, da Čuvaj tako dolgo ne bo odpoklican, dokler ne bodo pošana jamstva, da saborska večina ne bo prelomila slaboznane nagodbe z Ogrsko. Pač pa se bodo odpravile izjemne odredbe iz Čuvajevega časa in bo Čuvaj sam ta odlok podpisal, na kar se bo zopet vrnil na daljši dopust. Dobro obveščeni krogi pa pravijo, da se Čuvaj iz tega dopusta ne bo več vrnil na svoje mesto. Ogrska vlada bo potem, ko se zunanji položaj izboljša, hrvatskim strankam, ko bodo dale jamstvo za delazmožnost sabora, povedala, katere njihovi zahtev bo izpolnila.

— Na Ogrskem je radi krivične volilne preosnove, ki jo hoče liberalna večina uveljaviti, vse razburjeno. Že zadnjič smo v uvodnem članku označili prekucijske in protivladarske namene, ki jih hočejo ogrski liberalni velikaši doseči s to volilno preosnovo. Te dni se začne v ogrskem državnem zboru razprava o volilnem predlogu. Da nastopijo proti krivicam, ki jih hoče madžarska ohola državnozborna večina prizadati širši, posebno delavskim ljudskim slojem, je sklenila ogrska socialna demokracija, uprizariti te dni v Budimpešti in drugih 43. ogrskih mestih kot najkrepkejši odgovor proti krivični volilni preosnovi splošni štrajk delavstva. Vodstvo socialne demokracije razglašajo, da bo trajal štrajk 14 dni. Po tovarnah in delavnicah bo počivalo vse delo. Štrajkujoče delavstvo bo priredilo v Budimpešti in po drugih mestih velike poulične obhode. Voditelji izjavljajo, da bo delavstvo v svojih vrstah samo vzdrževalo red. Vkljub temu je ogrska vlada pripravila samo v Budimpešti 10.000 vojakov in več tisoč orožnikov ter policajev, ki bodo skrbeli, da ne pride na ulicah do kakih izgrediv. Vlada je izdala razglas, da če se pripetijo izgrediv, se bo dalo s trobento signal, na kar bo vojaštvo takoj z orožjem nastopilo. Ko izbruhne štrajk, se preneha s poukom v vseh mestnih šolah, kjer se bo nastanilo vojaštvo. Voditeljem socialne demokracije je budimpeštanski nadžupan izjavil, da za časa štrajka ne dovoli nobenih shodov, ne obhodov po ulicah. Vsekako je pričakovati, da pride do nemirov. Vlada večina bo volilno preosnovo gotovo le s težavo spravila do postave, ker dan za dnem celo člani večine nastopajo proti in pristopajo v nasprotni tabor.

— Bosna in Hercegovina je že začela okušati modrosti avstro-ogrskih vladnih oseb, ki ji hočejo po magati iz vseh njenih zadržev z blaženim nemno. Skupni avstro-ogrski finančni minister Bilinski zastopa namreč mnenje, da mora na bosanskih železnica biti v uradih nemščina uradni jezik. Nihče ne razume nemški, daleč, daleč proč je nemško ozemlje, nemščina in kitajščina sta Bošnjaku in Hercegovcu enako tuja, toda nemščina mora biti, tako hočejo in želijo v skupnem finančnem ministrstvu na Dunaju, in jezikovne razmere se morajo po tem uradu ravnati, ne pa narobe po resničnih razmerah v Bosni in Hercegovini. Toda bosanski sabor se noče ravnati po muhah dunajskih nemških uradnikov in vstraja na tem, da se rabi tudi v železniških uradih hrvaški jezik. Albancem pripoznavamo pravico, da se poslužujejo albanskega jezika v uradu in soli, kakor hitro bo Albanija ustvarjena, a svojim narodom usiljujemo nemščino.

— Albanski zaupniki so zborovali v Trstu ter se navdajevali za novo Albanijo, katere še ni niti na zemljevidu niti v resnici. Ker se za njeno ustvaritev najbolj trudita Avstrija in Italija, zato se jima je tudi izrekla prisrčna zahvala. Avstrijska vlada bi naj rajši v to stavila svoj ponos, da bi vsi njeni narodi bili srečni in zadovoljni in da bi se jih v narodnem oziru ne tlačilo in preganjalo. Na zborovanju so se razpečavale razglednice našega zunanjega ministra grofa Bertholda in italijanskega San Juljana. To bo gotovo edina razglednica v čast grofa Bertholda, kajti Avstrija mu gotovo ne bo izdala nobene, ker je v sedanjih resnih časih tako slabo vodil njeno politiko in ni nikjer dosegel tega, kar je hotel.